

Vergaderjaar 2018–2019

31 936

Luchtvaartbeleid

H

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 21 mei 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving¹ hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Infrastructuur en Waterstaat² d.d. 25 maart 2019, waarbij zij de Kamer informeert over de verkeersverdelingsregel voor Schiphol en Lelystad Airport.

Naar aanleiding hiervan zijn op 12 april 2019 enkele vragen gesteld aan de Minister.

De Minister heeft op 21 mei 2019 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving, De Boer

¹ Samenstelling:

Ten Hoeve (OSF), Huijbregts-Schiedon (VVD), Kuiper (CU), Schaap (VVD), Flierman (CDA), P. van Dijk (PVV), Atsma (CDA), D.J.H. van Dijk (SGP), Don (SP), Jorritsma-Lebbink (VVD) (*vice-voorzitter*), N.J.J. van Kesteren (CDA), Köhler (SP), Meijer (SP), Nooren (PvdA) (*voorzitter*), Pijlman (D66), vac. (D66), Stienen (D66), Verheijen (PvdA), Klip-Martin (VVD), Baay-Timmerman (50PLUS), A.J.M. van Kesteren (PVV), Van der Sluijs (PVV), Van Zandbrink (PvdA), Fiers (PvdA), Teunissen (PvdD), Binnema (GL)

² *Kamerstukken I 2018/19, 31 936, G.*

BRIEF VAN DE VOorzITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR INFRASTRUCTUUR, WATERSTAAT EN OMGEVING

Aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat

Den Haag, 12 april 2019

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief³, d.d. 25 maart 2019, waarbij u de Kamer informeert over de verkeersverdelingsregel voor Schiphol en Lelystad Airport.

De leden van de PvdD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief. Zij hebben daar nog enkele vragen over.

Het valt de PvdD-fractieleden op dat in de brief geen aandacht wordt besteed aan de vele vogels (ganzen, aalscholvers, zwanen) die leven rondom Lelystad Airport, bijvoorbeeld in de Oostvaardersplassen en het IJsselmeer. Zij maken zich ernstige zorgen over het risico op mogelijke botsingen tussen vliegtuigen en vogels aldaar. In een straal van 20 kilometer rondom Schiphol worden nu al jaarlijks duizenden ganzen bijeengedreven en in opdracht van het Rijk afgeschoten en vergast om botsingen te voorkomen. Kunt u garanderen dat in Lelystad en omgeving niet ook vogels vergast of neergeschoten zullen worden met hetzelfde doel? En bent u bereid nader onderzoek te laten doen naar de mogelijke gevaren van vliegen boven de vogelrijke gebieden in de omgeving van Lelystad Airport?

Bent u bereid een inventarisatie te maken van de aantrekkingskracht op vogels van de teelt van voedselgewassen rond Lelystad Airport en die van na de oogst achtergebleven oogstresten?

Kunt u ook helder maken wat de risico's zijn voor vogels in de Oostvaardersplassen van toenemend vliegverkeer op Lelystad Airport en toegenomen geluidshinder nabij het broedgebied van beschermde soorten broedvogels, zoals de zeearend?

Is er een inventarisatie van te verwachten veranderingen in populaties naar aanleiding van het gewijzigde faunabeleid in de Oostvaardersplassen? Welke veranderingen zijn hiervan te verwachten voor de veiligheid van het vliegverkeer van zowel vogels als mensen? Bent u bereid een aan de meest recente situatie aangepaste natuureffect-rapportage te doen opstellen en die met de Kamer te delen?

De leden van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 10 mei 2019.

Voorzitter van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving,
J.E.A.M. Nooren

³ Kamerstukken I 2018/19, 31 936, G.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATER-STAAT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 mei 2019

Hierbij beantwoord ik de schriftelijke vragen van de leden van de PvdD van de vaste commissie voor Infrastructuur, Waterstaat en Omgeving naar aanleiding van mijn brief⁴ van 25 maart 2019 over de verkeersverdelingsregel voor Schiphol en Lelystad Airport. U vraagt om voor 10 mei 2019 een reactie te geven. Deze termijn heb ik niet gehaald omdat ik de laatste stand van zaken omtrent vliegveiligheid en vogels m.b.t. Lelystad Airport in de beantwoording wilde betrekken.

In uw brief wordt de relatie gelegd tussen de verkeersverdelingsregel en het risico op vogelaanvaringen. Er wordt opgemerkt dat er in mijn brief van 25 maart jl. geen aandacht wordt besteed aan vogels die rondom Lelystad Airport leven. Dat klopt inderdaad; er is ook geen relatie met de verkeersverdelingsregel.

Verder hebben de leden van de PvdD een aantal specifieke vragen die ik hieronder beantwoord. Voor de duidelijkheid heb ik de vragen genummerd.

Vraag 1

In een straal van 20 kilometer rondom Schiphol worden nu al jaarlijks duizenden ganzen bijeengedreven en in opdracht van het Rijk afgeschoten en vergast om botsingen te voorkomen. Kunt u garanderen dat in Lelystad en omgeving niet ook vogels vergast of neergeschoten zullen worden met hetzelfde doel?

Antwoord 1

Uit het vogelonderzoek, zoals hieronder in het antwoord op vraag 2 wordt beschreven, volgt dat geen aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn, zoals het verjagen of doden in de omgeving van de luchthaven. De provincie Flevoland, die het bevoegd gezag is voor het faunabeheer, heeft in het Faunabeheerplan Flevoland 2019–2023 de mogelijkheid opgenomen voor het verlenen van een ontheffing. Dit is uit voorzorg, voor het geval zich onvoorziene situaties voordoen, bijvoorbeeld tijdens de graanoogstperiode, waarbij incidentele verjaging in de aan- en uitvliegpaden in de directe omgeving, toch nodig is. Van de provincie Flevoland heb ik begrepen dat bij het nemen van eventuele maatregelen verjaging in de aan- en uitvliegpaden het uitgangspunt is en geen jacht.

Vraag 2

Bent u bereid nader onderzoek te laten doen naar de mogelijke gevaren van vliegen boven de vogelrijke gebieden in de omgeving van Lelystad Airport?

Antwoord 2

Aanvullend onderzoek, afgezien van de al geplande meerjarige monitoring van vogels in de directe omgeving van de luchthaven, is niet nodig. Om een beeld te krijgen van de vogelaantallen en vogelbewegingen in de omgeving van Lelystad Airport en op de aansluitroutes, zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd.

Hieronder een samenvatting van het verrichte onderzoek:

⁴ Kamerstukken I 2018/19, 31 936, G

- In het kader van het MER 2014 is onderzoek verricht naar de effecten op de luchtdruk tussen 0 en 300 meter⁵ omdat de kans op een vogelaanvaring daar verreweg het grootst is. Uit het onderzoek in het kader van het MER 2014 is naar voren gekomen dat alleen in de directe omgeving van de luchthaven monitoring aan de orde is.
- Vervolgens is in het kader van de actualisatie van het MER 2018 onderzoek gedaan naar de hoogteband van 1.800–3.200 meter⁶. Na de actualisatie van het MER is aanvullend onderzoek uitgevoerd gericht op de hoogteband van 600–1.800 meter⁷.
- Voor het onderzoek in de hoogteband tussen 1.800 en 3.200 meter is gebruik gemaakt van meerjarige vogeltrekdata van de Koninklijke Luchtmacht. De KLU verzamelt deze informatie middels de KNMI radar in De Bilt. Deze data geven een representatief beeld van de breed-front-vogeltrek (spreiding van trekvogels) over het voor de aan- en uitvliegroutes van Lelystad Airport relevante gebied. Het vogeltrekonderzoek concentreert zich met name op deze breed-front-trek. Gestuwde vogeltrek (met een concentratie van trekvogels) speelt zich vooral bij tegenwind in de onderste luchtlagen af (tot enkele honderden meters hoogte). In het relevante gebied is buiten de randen van Flevoland geen stuwing (verdichting) van de vogeltrek te verwachten. Vliegtuigen van en naar Lelystad Airport passeren de locaties waar stuwing kan plaatsvinden op een hoogte waar dit fenomeen zich niet meer voordoet. De conclusie is dat er op de aansluitroutes, in de hoogteband van 1.800 en 3.200 meter, geen sprake is van een duidelijk verhoogd risico voor het luchtverkeer.
- Het tweede aanvullende onderzoek, richtte zich op het risico van vogelaanvaringen in de hoogteband tussen 600 en 1.800 meter. Uit het rapport van mei 2018 komt naar voren dat er geen extra aandacht noodzakelijk is voor de vliegbewegingen van trekkende vogels in de luchtlagen boven 600 meter.
- Inmiddels is van september 2017 tot september 2018 door de provincie Flevoland samen met de exploitant van Lelystad Airport een nulmeting uitgevoerd op en in de directe nabijheid van de luchthaven. Het resultaat van de nulmeting heeft geen bijzonderheden opgeleverd, en bevestigt het beeld dat in de MER is bepaald. Mede op basis hiervan wordt de monitoring in de directe omgeving van de luchthaven ingericht.

Vraag 3

Bent u bereid een inventarisatie te maken van de aantrekkingskracht op vogels van de teelt van voedselgewassen rond Lelystad Airport en die van na de oogst achtergebleven oogstresten?

Antwoord 3

Het soort teelt en de locatie van de akkers waar voedselgewassen worden geteeld zijn bekend. Ook is bekend welke gewassen wel of niet aantrekkelijk zijn voor vogels om op te foerageren. Een dergelijke inventarisatie is dan ook niet nodig.

Vraag 4

Kunt u ook helder maken wat de risico's zijn voor vogels in de Oostvaardersplassen van toenemend vliegverkeer op Lelystad Airport en toegenomen geluidshinder nabij het broedgebied van beschermde soorten broedvogels, zoals de zeearend?

Antwoord 4

⁵ Kamerstuk 31 936 nr. 202

⁶ Kamerstuk 31 936 nr. 462

⁷ Kamerstuk 31 936 nr. 488

Wat betreft mogelijke verstoring door de uitbreiding van de luchthaven heeft de Alderstafel door professor Siepel (WUR en toenmalig directeur van het Centrum Ecosystemen van Alterra), samen met onderzoekers van Alterra en Waardenburg, de verstoring van vogels nader laten onderzoeken. Dit onderzoek heeft geleid tot de normstelling dat er tot 3.000 voet kans is op verstoring. Vervolgens is aan de Alderstafel in 2012 afgesproken dat Natura 2000 gebieden op minimaal 3.000 voet moeten worden overvlogen en dat de Oostvaardersplassen niet worden overvlogen. Deze afspraak is gerespecteerd bij het ontwerp van de nadering- en vertrekroutes voor Lelystad Airport.

Voorts zijn in de MER de mogelijke effecten op de natuur in beeld gebracht, net zoals dat voor de andere milieuaspecten is gebeurd. Er is zowel naar Natura 2000-gebieden als naar de Ecologische Hoofdstructuur en stiltegebieden gekeken. De algemene conclusie is dat er geen vernietiging van natuur- of leefgebied plaatsvindt als gevolg van ruimtebeslag, dat er geen verdroging of vernatting plaatsvindt en dat de uitbreiding geen barrière-werking veroorzaakt (zie hoofdstuk 7 actualisatie MER).

Vraag 5

Is er een inventarisatie van te verwachten veranderingen in populaties naar aanleiding van het gewijzigde faunabeleid in de Oostvaardersplassen? Welke veranderingen zijn hiervan te verwachten voor de veiligheid van het vliegverkeer van zowel vogels als mensen?

Antwoord 5

Provinciale staten van Flevoland hebben op 11 juli 2018 een nieuw beleidskader voor het beheer van de Oostvaardersplassen vastgesteld. Er is een beeld van de veranderingen in de populaties door het gewijzigde beheer en de verwachting is dat dit geen negatief effect zal hebben op de veiligheid van het vliegverkeer. Ganzen, die daar de dominante risicosoort vormen, zullen met name op het grazige deel foerageren. Rusten en ruien doen ze in het water/moerasdeel. Als gevolg van het gewijzigde beheer zal de ganzenpopulatie naar verwachting gaan afnemen omdat het Oostvaardersplassengebied minder geschikt wordt als foerageer- en rustgebied. Ook de afstand tussen de start- en landingsbaan en het Oostvaardersplassengebied speelt een rol. Dit is meer dan 5 km, hierdoor blijven ze op afstand van het vliegverkeer.

Vraag 6

Bent u bereid een aan de meest recente situatie aangepaste natuureffect-rapportage te doen opstellen en die met de Kamer te delen?

Antwoord 6

In het kader van de actualisatie MER zijn de effecten op natuur en milieu voldoende onderzocht.

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,
C. van Nieuwenhuizen Wijbenga